

MÄLUMÄNG – VIII etapp KÜSIMUSED

6.mai 2013

1. 30. aastasena on ta oma ametivendade seas maailmas noorim. Lisaks oma põhitööle, mille tõttu tunnevad küsitavat miljonid (kui mitte miljardid) inimesed, on küsitaval „väljapaistvaid saavutusi“ paljudes valdkondades: spordis, teaduses, kunstis ja kirjanduses. Umbes kuu aega tagasi tegi ta järgnevad ettepanekud korvpalli võistlusmääruste muutmiseks:

- Pealtpaneku eest saab 2 punkti asemel 3 punkti.
- Mängu viimasel kolmel minutil on kahepunktivisked neljakordse väärtusega ehk 2 punkti asemel saab 8 punkti.
- Kolmepunktiviske eest saab 4 punkti, kui pall läbib korvirõnga puhtalt.
- Möödavisatud vabaviske eest võetakse punkt maha. **Kellest jutt?**

2. See hispaania keelest pärinev sõna tähendas ajalooliselt kaubalaevade sadamast lahkumise või (võõrriigi kaubalaevade) sadamasse sisenemise keeldu sõjaolukorras. Tänapäeval ka poliitilistel põhjustel kehtestatud kaubavahetuse keeldu mingi riigiga. Keelu eesmärgiks võib olla see riik isoleerida või selle riigi valitsus sisepoliitiliselt keerulisse olukorda seada. Näiteks kehtib tänini Ameerika Ühendriikide poolt 1960. aastatel Kuubale kehtestatud ....., mis ei luba Ühendriikidesse otse ega kolmandate riikide kaudu importida Kuubalt pärit kaupu ja teenuseid või Kuubalt pärinevaid materjale sisaldavaid kaupu. **Nimetage sõna!**

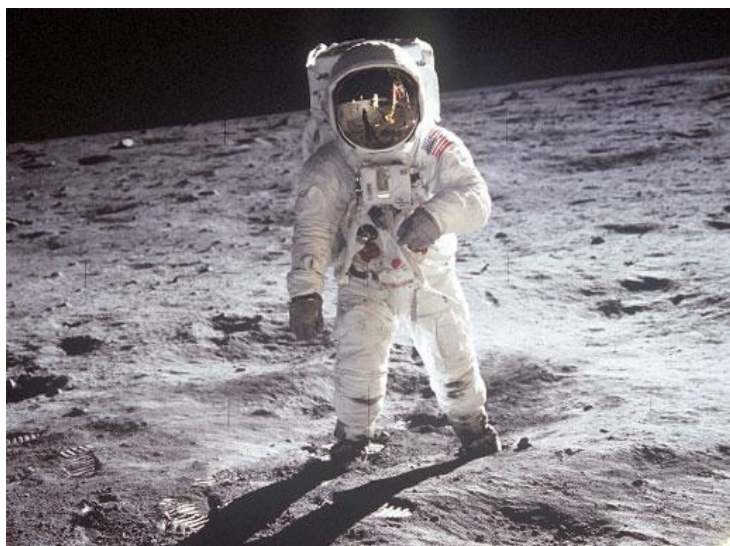
3. Küsimus pühendatud vagadele elukommetele!

Kümnest käsust viimane ütleb: *sa ei tohi himustada ligimese koda, tema põldu, sulast ja teenijat, ... ja ..... ega midagi, mis su ligimese päralt on!* **Nimetage kaks punktiiridel puuduvat kodulooma!**

4. Küsimus pühendatud Eesti esimesele kosmoseprojektile ESTCube!

Nimetage mees maailmakuulsal fotol!

VIHJE! Fotograaf ise on veel kuulsam!

5. Kuu teeb täistiiru ümber Maa 27,3 ööpäevaga. Maa tiirlemise tõttu ümber Päikese korduvad kuufaasid aga 29,5 ööpäeva järel. See „nihe“ toob kaasa selle, et umbkaudu iga 2,7 aasta järel võib ühe kalendrikuu jooksul kahte täiskuud näha. Sellist teist täiskuud ühe kuu jooksul nimetatakse .....(värv)kuuks.

Nimetage kuu värv, mis inspireerinud nii kunstnikke kui ka muusikuid!

6. Oma riigi suuruselt teine linn (pilt all vasakul) on 2013 aasta Euroopa kultuuripealinn. Linna haldusalasse jääb ka A. Dumas *Krahv Monte-Kristost* tuntud Ifi kindlus (pilt all paremal). **Nimetage linn!**

7. Küsimus eesseisva haldusreformi auks!

1950. aastal alustati Eesti NSV haldusjaotuse ühitamist Nõukogude Liidu haldussüsteemiga. Esialgu nimetati maakonnad ümber rajoonideks ning 1952 jaotati kogu Eesti Vene NFSV eeskujul kolmeks oblastiks. Juba järgmisel aastal leiti, et nii väikeses liiduvabariigis pole oblastid kohased ja need likvideeriti. Ajalukku jäävad need kolm oblastit ometi. Nime said küsitavad oblastikeskuste järgi: Tallinna oblast, ... oblast ja ..... oblast. **Nimetage kaks ülejäänud oblastikeskust.**

8. Haldusreform on nii „kõva“ teema, et selle auks üks küsimus veel!

Ülemöödunud neljapäeval otsustasid Lügánuse vallavolikogu, Maidla vallavolikogu ja ..... linnavolikogu ühineda. Ühinemisel tekkivas Lügánuse vallas hakkab elama 3 388 inimest, mis teeb vallast maakonnakeskuse Jõhvi järel ja Toila ees suuruselt teise omavalitsuse Ida-Virumaal. **Nimetage linn, mis Maidla ja Lügánuse valdadega ühineb!**

9. Küsimus elektrienergia hinnatõusu auks!

Eestis moodustab taastuvenergia osakaal elektritootmises umbes 5%. Selle näitajaga oleme EL riikide seas tagant poolt kolmandal kohal. Meie selja taha jäävad Malta(4,8%) ja Ungari (3,6%). Kolme EL riigi „elektriportfellis“ on taastuvenergia osa aga koguni üle 50%. **Nimetage need kolm riiki!**

VIHJE! Esikohariik (78%) on oma positsiooni saavutanud peamiselt tuuleenergia abil, teise (60%) ja kolmanda (51%) koha omanikud hüdroenergiat kasutades.

10. See number on paljudes religioonides erilise tähendusega. Kabala järgi on jumalal ..... nime. Islami traditsioonis ootavad taevas inimesi .....naist. Jeesus saatis teele ..... jüngrit. .... dpi on arvutiekraani standardne resolutsioon. Chicago Bulls võitis 1995-1996 hooaja põhiturniiril just nii palju(rekord) võite. Klassikalisel 18 auguga golfirajal on see nõutud maksimaalne löökidearv. **Nimetage arv!**

11. Tammsaare kirjutab *Tõde ja õigus* I osas: *Rehapulkadeks oli Eedi soost sajakoorseid korjanud, aga neist ei jätkunud kõigile, pidi pihlakasi lisaks tegema.* Pihlakaste rehapulkadega on asi selge, aga mis taim peitub sajakoorse rahvapärase nime taga. Kõva puidu tõttu valmistati sellest muidki pisivahendeid: kedervarsi, saapanaelu, värtnaid, klahve, õmblusnõelu jm. Puitu on lihtne kasutada treialitöödel ja see on poleeritav, ta hoiab ka hästi kinni metallkinnitusi. Puitu kasutatakse graveerimis- ja lõiketöödel. Seda dekoratiivsete viljadega, halvasti lõhnava puiduga taime olen teilt siinsamas ennegi küsinud. **Mis taim?**

12. Neid vintlaste hulka kuuluvaid linde pesitseb Eestis umbes 200 000 paari. Linnu pilt oleks vihjena *liig, mis liig*, seetõttu kuulete tema laulu, mis pole väga vali, aga see-eest meelde jääv. Kaalub lind 25 – 28g, tiibade siruulatus on 24 cm ja rahvapärastest nimedest on tuntumad *krüügijaja, lüübik, tuitsutaja, toompapp, puupapp, puntpaabuke, paap, tomp, tombak.* **Kes?**

13. Põhiline tegur, mis kujundab sportlase väärtuse sponsorite ja reklaamimüüjate jaoks, on see, kui nähtav on sportlane juhtivate spordikanalite telepildis. Möödunud 2012 aasta jooksul oli küsitav sportlane Eurospordi telepildis 64 minutit, millega on selles arvestuses edukaim eestlane. **Kes?**

14. Küsimus pühendatud lahkuvale kevadele!

Selle kevadlille õitel on ebaharilikult kroonlehed taandarenenud. Silma rõõmustavad ja kimalasi meelitavad värvunud tupplehed. Pildil (all vasakul) on lille kukkurvili. **Nimetage lill!**

15. Kirjanduskriitik Maie Kalda hinnangul on 1994 aastal kirjastus *Ilmamaa* poolt avaldatud teose 228 lehekülje pikkusest tekstist puhast autoriteksti 4 lk, moonutatud , ehkki võimalikku autoriteksti 115 lk , väidetava originaalkäsikirja ümberkirjutaja Arnold Felix Karu otsest omaloomingut 94lk ning raskesti määratletavat materjali 15 lehekülge. **Millisest Eesti kirjandusklassikasse pürgivast teosest on jutt?**

16. . Kirjandusteadlased väidavad, et kalevipoeg polnud mitte puhastverd eestlane. Tema isa tuli eepose järgi suure kotka seljas Turjamaalt. **Mis maa on Turjamaa ehk mis rahvusest oli kalevipoja isa?**

17. Kuidas kõlaks eesti keeles Cicero mõttetera *inter arma silent leges*?

18. Nimetage mees, keda on erinevatel aegadel enda omaks pidanud naised allolevatel piltidel.

19. Eelmise aasta lõpus 55. aastaseks saanud näitleja ja helilooja on viimasel ajal ka laulma hakanud. Kuulete tema viimase albumi *Haugi mälu* nimilugu. **Kes?**

20. Nimetage teos ja helilooja!

VASTUSED:

- 1.** Kim Chong Un(P- Korea juht)
- 2.** embargo
- 3.** Härg ja eesel
- 4.** Edwin Aldrin (pildistajaks N. Armstrong)
- 5.** Sinine (Blue Moon)
- 6.** Marseille
- 7.** Tartu ja Pärnu
- 8.** Püssi
- 9.** Austria, Rootsi, Läti
- 10.** 72
- 11.** Harilik kikkapuu
- 12.** Leevike
- 13.** Kaarel Nurmsalu
- 14.** Kullerkupp
- 15.** O. Luts „*Talve*“
- 16.** Norra
- 17.** Kui relvad räägivad, siis seadused (muusad) vaikivad
- 18.** Raivo E. Tamm
- 19.** Tõnu Raadik
- 20.** G. Bizet „*Carmen*“